

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพจนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓/๒๕๔๕

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคคู่แข่งเห็นจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญความว่า พรรคคู่แข่งเห็นจริงได้แจ้งต่อประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๔ กรณีกรรมการบริหารพรรคลาออกจากตำแหน่ง จำนวน ๑๖ คน ซึ่งทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ และที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคคู่แข่งเห็นจริง ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๔ ซึ่งประชุม ณ บ้านเลขที่ ๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคคู่แข่งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๓ จำนวน ๕ ข้อ และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๑๔ คน นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระบุรี หนองคาย เชียงใหม่ และนครศรีธรรมราช ตรวจสอบข้อเท็จจริงการจัดประชุมใหญ่สามัญพรรคคู่แข่งเห็นจริงว่าดำเนินการเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคหรือไม่ อย่างไร

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระบุรี หนองคาย เชียงใหม่ ได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงที่ได้สอบถามคำผู้ที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมซึ่งให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ได้รับหนังสือเชิญประชุมใหญ่สามัญพรรคคู่แข่งเห็นจริง และมีการจัดประชุมใหญ่สามัญในวันเวลาและสถานที่ดังกล่าวจริงรวมทั้งได้ลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองจริง ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราชได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงและรายงานเพิ่มเติมว่าตามที่ได้สอบถามคำผู้ที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑ คน ได้แก่ นายเจริญ พุ่มด้วง นายเนย สัมฤทธิ์ นางวราภรณ์ กุลสติ นางพวงทิพย์ ระวัง นายวิวัฒน์ คชเชนทร์ นายสุวรรณ คชเชนทร์ และนางอนงค์ รักษากิจ ซึ่งให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่มีการประชุมใหญ่สามัญที่บ้านเลขที่ ๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช แต่ได้ประชุมที่บ้านเลขที่ ๑๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากสถานที่ดังกล่าวไม่สะดวกในการจัดประชุมใหญ่เพราะใช้จัดงานแต่งงาน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ๒๐ กว่าคน

และไม่ได้รับหนังสือเชิญประชุมจากพรรคแต่อย่างใด ผู้มีรายชื่อเข้าร่วมประชุมบางราย (นายวิวัฒน์ คชเชนทร์ นางพวงทิพย์ ระวัง และนางอนงค์ รักษากิจ) ไม่ได้เข้าร่วมประชุมในวันเวลาและสถานที่ ดังกล่าว และผู้ที่ปรากฏชื่อในบัญชี รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๒ คน ได้แก่ นางเฟื่อน พุ่มคิ้ว นางจิรา คชเชนทร์ นางสาวนิภา บัวสารบรรณ นางสาวโกศล มีแสง นางสุพิศ พรหมชัยศรี นายสมวงศ์ เพ็ชรมาก นางอนุสนธิ์ กำเหนิดสม นางสาวเต๋อ เอียงม่วง นางจามจรี เพ็ชรประณีต นายเอกพล เพ็ชรประณีต นางสาวดารุณี เพ็ชรมาก นางเกษร ไกรนรา นายสวาท เพ็ชรมาก นายสงัด สาริชา นางสาวจิราภรณ์ ทองหรบ นายสมโชค ศักดิ์ศรี นายสุวัช โสดา นายสุเจียน ทองหรบ นางสาวอรสา สาริชา นางศรชยา ทองหรบ นางสาวกัญญา มณีหมุด และนางสาวปราณี แสงมณี ซึ่งให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่เคย สมัครเป็นสมาชิกพรรครู้แจ้งเห็นจริงแต่อย่างใด ไม่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญในวันเวลาและสถานที่ ดังกล่าว ไม่ได้รับหนังสือเชิญให้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ทั้งไม่ได้ลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อ ผู้เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ปรากฏลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมใหญ่ จำนวน ๒ คน คือ นายสินชัย เพ็ชรมาก และนายไพโรจน์ แสงมณี อยู่ระหว่างต้องโทษจำคุก ซึ่งพรรครู้แจ้งเห็นจริงชี้แจงว่าพรรครู้แจ้งเห็นจริง ได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๓ และต่อมามีปัญหาเกิดขึ้นภายในพรรค เช่น เรื่องที่ตั้งสำนักงานใหญ่ เลขานุการพรรคพ้นจากตำแหน่ง กรรมการบริหารพรรคยื่นหนังสือลาออก จำนวน ๑๖ คน ซึ่งทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ เป็นผลทำให้การจัด ประชุมใหญ่สามัญพรรครู้แจ้งเห็นจริงเป็นไปอย่างรีบเร่ง ประกอบกับพรรคมีประสบการณ์น้อยไม่มีความรู้ เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับพรรค จึงขอจัดประชุมใหญ่วิสามัญเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและ ข้อบังคับพรรคด้วยความละเอียดรอบคอบต่อไป

นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนสาขาพรรคการเมือง และสมาชิกตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง โดยข้อบังคับพรรครู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๖๕ และข้อ ๗๐ กำหนดไว้ว่า การประชุมใหญ่สามัญประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรค สมาชิกของพรรคที่เป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีในขณะนั้น ผู้แทนของสาขาพรรค ในกรณีที่มี สาขาพรรค สมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค ซึ่งการประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิก

มาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนจึงจะเป็นองค์ประชุม แต่ข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นที่จัดประชุมใหญ่ของพรรค รัฐแจ้งเห็นจริงปรากฏว่า ผู้ที่ปรากฏชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๓ คน ได้แก่ นายเจริญ พุ่มด้วง นายเนย สัมฤทธิ์ และนายสุวรรณ คะเชนทร์ ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่มีการประชุมใหญ่สามัญ ณ สถานที่ดังกล่าว แต่ได้ประชุมที่บ้านเลขที่ ๑๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัด นครศรีธรรมราช เนื่องจากบ้านเลขที่ดังกล่าวไม่สะดวกในการจัดประชุมใหญ่เพราะใช้จัดงานแต่งงาน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๒๐ กว่าคน และผู้ที่มีชื่อปรากฏอยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๕ คน ประกอบด้วย นายวิวัฒน์ คชเชนทร์ นางเฟื่อน พุ่มด้วง นางจิรา คะเชนทร์ นางพวงทิพย์ ระวัง นางสาวนิภา บัวสารบรรณ นางอนงค์ รักษากิจ นางสาวโกศล มีแสง นางสุพิศ พรหมชัยศรี นายสมวงศ์ เพ็ชรมาก นางอนุสนธิ์ กำเหนิดสม นางสาวเต๋า เอียงม่วง นางจามจรี เพ็ชรประณีต นายเอกพล เพ็ชรประณีต นางสาวดารุณี เพ็ชรมาก นางเกษร ไกรนรา นายสวาท เพ็ชรมาก นายสงัด สาริชา นางสาวจิราภรณ์ ทองหรบ นายสมโชค ศักดิ์ศรี นายสุวัช โสดา นายสุเจียน ทองหรบ นางสาวอรสา สาริชา นางศรชยา ทองหรบ นางสาวกัลย์ มะณีหมุด และนางสาวปราณี แสงมณี ให้ถ้อยคำ สอดคล้องกันว่า ไม่เคยสมัครเป็นสมาชิกพรรครัฐแจ้งเห็นจริงแต่อย่างใด ไม่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ในวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว ไม่ได้รับหนังสือเชิญให้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ไม่ได้ลงลายมือชื่อ ในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ปรากฏลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมใหญ่ จำนวน ๒ คน คือ นายสินชัย เพ็ชรมาก และนายไพโรจน์ แสงมณี อยู่ระหว่างต้องโทษจำคุก ดังนั้น การประชุมใหญ่สามัญ พรรครัฐแจ้งเห็นจริง จึงมีผู้เข้าร่วมประชุม เพียง ๘๕ คน ไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรครัฐแจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๗๐ จึงไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ มีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรครัฐแจ้งเห็นจริง

พรรครัฐแจ้งเห็นจริงโดยนายชัชวาลย์ เปล่งแสงสว่าง หรือพิรเดช แสงสว่าง รักษาการหัวหน้าพรรค ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปว่า พรรครัฐแจ้งเห็นจริงได้รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองจาก นายทะเบียนพรรคการเมืองตั้งแต่วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๗ และได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ แต่ขณะที่ยังไม่ผ่านการพิจารณาของ คณะกรรมการการเลือกตั้งก็ได้เกิดความขัดแย้งกันทางความคิดในคณะกรรมการบริหารพรรคผู้แจ้งเห็นจริง เป็นเหตุให้คณะกรรมการบริหารพรรคผู้แจ้งเห็นจริงลาออกจากตำแหน่ง จำนวน ๑๖ คน ผู้รักษาการ หัวหน้าพรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้ทำหนังสือเชิญประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริงให้เป็นไปตามเวลาที่ระเบียบข้อบังคับพรรคกำหนดด้วยความรีบเร่ง และไม่ชำนานูระเบียบข้อกฎหมายต่าง ๆ ของสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบกับคณะกรรมการบริหารพรรคผู้แจ้งเห็นจริงทั้งหมด ๑๘ คน มีความรู้ ความเข้าใจน้อย มีการศึกษาในระดับขั้นต่ำและเป็นชาวบ้านเสียส่วนมาก ทำให้ความคิดอุดมการณ์ ในทางการเมืองแตกต่างกันจนเป็นผลทำให้เกิดความขัดแย้งกันเป็นระยะ ๆ ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และเกิดความผิดพลาดในระเบียบข้อกฎหมายหลายครั้ง แต่ก็ได้รับความยืดหยุ่นชี้แนะจากคณะกรรมการ การเลือกตั้งเป็นอย่างดี พรรคผู้แจ้งเห็นจริงขอยอมรับมตินายทะเบียนพรรคการเมือง ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง โดยไม่ขอโต้แย้งใด ๆ ทั้งสิ้น

บทบัญญัติแห่งกฎหมายและข้อบังคับพรรคที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๖ “ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ ของพรรคการเมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

ข้อบังคับพรรคู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๖๕ “การประชุมใหญ่สามัญหรือวิสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกของพรรคดังต่อไปนี้

- (๑) กรรมการบริหารพรรค
- (๒) สมาชิกของพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น
- (๓) สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีในขณะนั้น
- (๔) ผู้แทนของสาขาพรรคตามข้อ ๖๕ ในกรณีที่มีสาขาพรรค
- (๕) สมาชิกพรรคที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค”

ข้อ ๗๐ “ในการประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกตามข้อ ๖๕ มาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนจึงจะเป็นองค์ประชุม

การลงมติให้ถือเสียงข้างมากของสมาชิกที่มาประชุมในกรณีที่มีเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด”

ข้อ ๗๒ “กิจการดังต่อไปนี้ให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่เท่านั้น

- (๑) การเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค
- (๒) การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค
- (๓) เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคหรือกรรมการบริหารพรรค
- (๔) รับรองงบการเงินประจำปีของพรรค
- (๕) กิจการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติและประกาศของคณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด”

มีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า มีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคู้แจ้งเห็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

พิจารณาดำเนินการแล้วพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง ซึ่งข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๗๐ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๖๕ กำหนดให้การประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม หากพรรคผู้แจ้งเห็นจริงไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ ย่อมเป็นเหตุให้ต้องถูกยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ของกฎหมายฉบับเดียวกัน

ข้อเท็จจริงได้ความตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองและพรรคผู้แจ้งเห็นจริงไม่ได้แย้งเป็นอย่างอื่นว่า พรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง กรณีที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘ ซึ่งประชุม ณ บ้านเลขที่ ๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าพรสวรรค์ อำเภอท่าพรสวรรค์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๕ ข้อ และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๑๔ คน ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระบุรี หนองคาย เชียงใหม่ และนครศรีธรรมราช ตรวจสอบข้อเท็จจริงการจัดประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราชได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามที่ได้สอบปากคำผู้ที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมว่า ไม่มีการประชุมใหญ่สามัญ ณ สถานที่ดังกล่าว แต่ได้ประชุมที่บ้านเลขที่ ๑๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าพรสวรรค์ อำเภอท่าพรสวรรค์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๒๐ กว่าคน และผู้ที่มีชื่อปรากฏในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๗ คน ตามรายชื่อที่ปรากฏตามคำร้องแล้ว ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญในวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว ทั้งไม่เคยสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ไม่ได้รับหนังสือเชิญให้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ และไม่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญในวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว นอกจากนี้ นายวิวัฒน์ คชเชนทร์ นางพวงทิพย์ ระวัง นางอนงค์ รักษากิจ นางสาวนิภา บัวสารบรรณ นางสาวโกศล มีแสง นางอนุสนธิ์ กำเหนิดสม และนายสวาท เพ็ชรมาก ให้ถ้อยคำว่าจะไม่ได้รับหนังสือเชิญให้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ และไม่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญในวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวด้วย ดังนั้น

การประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง จึงมีผู้เข้าร่วมประชุมเพียง ๕๐ คน และพรรคยื่นคำชี้แจงต่อ ศาลรัฐธรรมนูญว่าขอยอมรับมตินายทะเบียนพรรคการเมืองที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรค โดยไม่ขอโต้แย้งใด ๆ ทั้งสิ้น ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า พรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้จัดประชุมใหญ่สามัญพรรค ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๔ โดยมีผู้มาประชุมน้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ซึ่งไม่เป็นไปตาม ข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓๐ เป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ อันมีเหตุให้ต้องถูกยุบพรรค ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ของกฎหมายฉบับเดียวกัน

อาศัยเหตุดังได้พิจารณาма จึงสั่งให้ยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายจรัส บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ